

MID-DIZZJUNARJU – GHAKKARIJA

Skond Errin Serracino Inglott il-kelma *ghakkarija* hija nom astratt, S femminil, singular bil-plural *ghakkarijiet*.¹

Jagħtiha l-ewwel darba M.A. Vassalli u jfisser: “*Otium: It. Scioperataggine, ozio, perdita di tempo.*”²

Erin inissel il-kelma mill-għerq *GH - K - R* u l-Għarbi عَقَارِيَّة u jfisser: “*stat, qagħda ta’ min jghakkar jew jitghakkar; mgħiba ta’ ghakkari, tqanciċ u ghaks li jgħib miegħu żmien ta’ għažż u ta’ tnikkir; miżerja ta’ min hu xhih wisq; qammilismu; p. est. rtubija ta’ min jāhdem fuq il-qalb; rehja żejda fl-imagħiba.*”³

Il-kelma hija mogħtija wkoll (għalkemm Erin iġhid “*li d-dizz(junarji) ma jagħtux*”) minn G.B. Falzon li jfisser “*infingar-daggine, ozio, pigrizia, laziness, idleness, slothfulness,*”⁴ u minn D.G. Barbera, li ma’ dak li ta Falzon iżid “*...(lett. – feccioso, sedimentoso; donde per analogia il senso maltese; cf. Dozy-Suppl. s.v.)*”⁵

Niltaqgħu magħha fl-idjoma “*ighix bl-ghakkarija*” li tfisser “*ighix bil-miżerja*”. Imma qabbel ukoll mat-tifsir “*ighix bil-għažż*”, “*jaqla l-għajxien tiegħu mingħajr ma jbati jew jāhdem għalih*”. F’dan il-każ qabbel it-tifsir li tiegħu l-kelma *ghakkarija* fil-Malti tal-lum ma’ dak ta’ عَقَارِيَّة kif tidher f’avviż fuq il-gazzetta “*الانبياء*” tat-8 ta’ Mejju li għadda u li harġet fil-Kuwajt, fejn *ghaqqarija* qiegħda tir-reklama li għandha flattijiet, ufficċji eċċ. għal min irid jikri jew jixtri.⁶

Il-kelma ġejja mill-Għarbi عَقَارِي (għaqari) li tfisser: “*of or pertaining to immovable property, immovables, landed property, or real estate; consisting in immovable property ...*”⁷

Min hawn ġejja l-idjoma “*tghix bl-ghakkarija*”? Jigifieri tghix bil-bejgħ ta’ proprjetà immobbli, art, bini, eċċ.? Jekk dan huwa s-sens originali tal-kelma tagħna *ghakkarija*, allura m’hemm ebda affinità

-
1. E. Serracino Inglott, *Il-Miklem Malti*, Malta, 1975 –, *sub voce*.
 2. M.A. Vassalli, *Lexicon – Ktyb yl Klym Malti*, Ruma, 1796, *Sub Ukkaria*.
 3. E. Serracino Inglott, *op. cit.*
 4. G.B. Falzon, *Dizionario – Maltese-Italiano-Inglese*, I, Malta, 1882, *sub Uakkaria*.
 5. D.G. Barbera, *Dizionario – Maltese-Arabo-Italiano*, Beyrouth (Libanu), 1939–1941, *sub Uakkaria*.
 6. Dan it-tagħrif tahuli is-Sur Frans X. Cassar li għandu Diploma fit-tagħlim ta’ l-Għarbi u jgħallem l-istess lingwa fil-Junior Lyceum tal-Bniet, il-Blata-l-Bajda. Kien hu li għaddiela nota dwar it-tifsir ta’ *Ghaqqarija* flimkien ma’ fotokopja ta’ l-avviż li deher fil-gazzetta msemmija. Dan it-tagħrif qanqalni nagħmel dan it-tiftix.
 7. J.M. Cowen (ed.), *The Hans Wehr Dictionary of Modern Written Arabic*, New York, 1976 *sub عَقَارِي*.

mal-kelma *ghakar* kif jagħti Serracino Inglott.⁸Wieheh jista' wkoll jikkonkludi li l-gherq originali kien b'QQ (flok b'KK) fin-nofs, konsonanti li fl-Gharbi Klassiku titlehhen xejn qrib kif titlehhen il-'q' fil-Malti tal-lum. Ta' min iqabbel kif fil-fatt titlehhen din l-istess konsonanti minn xi Maltin min-naħiet tal-Kottonera u xi Ghawdxin mix-Xewkija u min-naħiet ta' Ghajn Qatet (limiti tar-Rabat) – tlehħhin li joqrob aktar lejn dak fl-Gharbi Klassiku.

Joe Zammit Ciantar

بيتكو
المقارعة للاشياء والتعبير
مكتبة ومجلات
بالاربع بالقاهرة والاسكندرية
مجمع كبير للدفق المتوري
للتنوير والاستعلام...
الكويت/ مكتبة مسانط العليم / شارع النيل / خلف فرع بنك
الكويت / الدوحة / شارع الاميرة / شارع اسماعيل / بين ٤٢٤٣١٥
دخا هرق / ابراج النيل / الاربع / شارع طرطرين
ت: ٤٠٦٤٠٢ / ٤٠٦٠٦٩
الاسكندرية / ابراج بيتكو / شارع طرطرين / بين ٨٥٧٧١

Parti mill-avviz li deher f'gazzetta fil-Kuwajt, bil-kelma ghaq-qarija,

8. E. Serracino Inglott, *op.cit.*
L-awtur ta' *Il-Miklem Malti* jagħti wkoll i) *ghaqar* “gerah, qarah il-gilda, ecc.” (mogħtija b'dan is-sens l-ewwel darba minn M.A. Vassalli, *Ktyb yl Klym Malti*, Ruma, 1796) u “xogħol min joghqor; brix tal-gilda tal-gisem bit-thakwik ma' xi ogġetti, ecc.” sens mogħti minn A.E. Caruana, *Vocabolario della Lingua Maltese*, Malta, 1904); ii) *ghaqar* “v(verb) tat-II (Forma) ... ghaqar sikwit jew shih,” (mogħtija minn G.B. Falzon, *Dizionario Maltese-Italiano-Inglese*, I, Malta, 1882) u iii) *ghaqqari* “... li għandu s-setgha li jew sikwit joghqor jew jghaqqar, ecc.” (mogħtija wkoll minn A.E. Caruana f'*op.cit.*). Jigifieri kull kelma li ta Serracino Inglott hija dejjem immnisla mill-gherq Gh - Q - R b'ebda sens marbut ma' dak li għandu x'jaqsam ma' “proprietà immobbli, ecc.”